

Asia: VN/20569/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rikosseuraamusala Talentia ry kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskemiseen liittyvästä lakiesitysluonnoksesta.

Rikosseuraamusala Talentia ry ei kannata lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskemista 23 ikävuoteen, sillä jälkihuollosta leikkaaminen tulee kertautumaan pitkällä aikavälillä moninkertaisesti muualla palveluverkostossa: asumispalveluissa, päihdepalveluissa, mielenterveyspalveluissa, työllisyyspalveluissa, rikosseuraamuksina sekä jälleen perhepalveluissa ja lastensuojelussa.

Rikosseuraamusala Talentia ry pitää huolestuttavana sitä, että erityisesti päihteillä ja rikoksilla oireilevat sijaishuollosta itsenäistyvät nuoret eivät etsiydy palveluihin tai jäävät helposti niiden ulkopuolelle. Jälkihuollon kiinnipitävä työote on monissa tapauksissa ainoa tukea antava aikuiskontakti, joka samalla mahdollistaa myös muiden palveluiden tavoittamisen. Hyvin toteutettu jälkihuolto on lastensuojelun ja sijaishuollon vaikuttavuuden keskeinen edellytys.

Rikosseuraamusala Talentia ry toteaa, että yhdyskuntaseuraamukseen ja/tai ehdottomaan vankeuteen tuomittujen nuorten kohdalla riittävän pitkään jatkuva jälkihuolto ehkäisee asunnottomuutta ja tukee sitä kautta sekä yksilön hyvinvointia, rikoksettomuutta että yhteiskunnan turvallisuutta tuottaen näin myös merkittäviä taloudellisia säästöjä. Rikosseuraamusalan näkökulmasta tarkasteltuna haluamme korostaa, että sijaishuollon laitoksesta itsenäistyvä nuori tarvitsee muita itsenäistyviä nuoria enemmän tukea, sillä taustastaan johtuen nuoren valmiudet aikuistumiseen liittyen ovat usein lähtökohtaisesti heikommat kuin sijaisperheessä tai omassa kodissa lapsuutensa viettäneellä lapsella/nuorella.

Rikosseuraamusala Talentia ry painottaa, että intensiivinen, yksilöllisesti määrittyvä ja joustava jälkihuollon tuki kahtena ensimmäisenä vuotena sijoituksen päättymisen jälkeen siihen asti, kun nuori täytti 25 vuotta, on tuottanut merkittävää säästöä. Säästöt suhteutettiin työttömyydestä, rikollisuudesta, sairaudesta, asumisesta ja lastensuojelusta aiheutuviin menoihin. (STM 2019.)

Rikosseuraamusala Talentia ry haluaa kiinnittää lainsäätäjän huomiota siihen, että jälkihuollon tarve on kasvamassa erityisesti nyt, kun lastensuojelussa näkyy entistä enemmän päihteillä ja rikoksilla oireilu sekä mielenterveyspalveluiden tarve. Erityisesti 15–16-vuotiaiden kiireelliset sijoitukset ovat lisääntyneet viime vuosina, ja niistä lähes puolet johtaa vuoden sisällä huostaanottoon. Teini-ikäisten määrä lastensuojelun asiakkaissa on jatkuvasti kasvanut. Näiden nuorten kanssa työskentelyssä korostuu luottamuksen rakentaminen sekä monimuotoisten, kompleksisten ja kumuloituvien sosiaalisten sekä terveydellisten ongelmien purkaminen asia kerrallaan. (THL 2023.)

Rikosseuraamusala Talentia ry esittää, että jälkihuollon ikärajaa ei laskettaisi, sillä sijaishuollosta itsenäistyvien nuorten kohdalla riittävän pitkäkestoinen yksilöllisen tuen kokonaisuus sisältäen myös asumisen ja riittävän toimeentulon turvaamisen on kustannustehokasta syrjäytymisen sekä nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemistä.

Familia Raittola, puheenjohtaja

Rikosseuraamusala Talentia ry hallitus

Lähteet:

STM 2019. Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti. Raportteja ja muistioita 2019:43. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4084-0>

THL 2023. Lastensuojelu 2022: Yhä useammasta lapsesta tehdään lastensuojeluilmoitus. Tilastoraportti. SVT: 24/2023 <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023051544509>

Familia Raittola
Rikosseuraamusala Talentia ry